

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá postavením a rolí exuserů (bývalých uživatelů návykových látek) v léčbě závislých klientů a v procesech řízení komunit organizace Betel. Značnou pozornost věnuje i popisu metod práce v organizaci Betel, která ve svém dlouhodobém rezidenčním programu pro závislé využívá svépomocný terapeutický potenciál exuserů v převážné míře. V celé práci je tento alternativní přístup v léčbě využíván v Betelu porovnáván s hojněji užívaným konceptem odborně vedených terapeutických komunit.

Teoretická část je dělena do pěti hlavních kapitol. První kapitola se zabývá popisem práce v odborně vedené terapeutické komunitě, jejím místem v systému pomoci závislým v ČR a její účinností v léčbě. Druhá kapitola podrobně rozebírá metody a specifika pomoci, které jsou v léčbě závislých používány v Betelu, přičemž se zaměřuje na roli exuserů v tomto konceptu. Třetí kapitola se soustředí na historii komunitního způsobu života s důrazem na jeho svépomocné terapeutické působení. Ve čtvrté kapitole jsou popsána specifika řízení terapeutických komunit a komunit Betel a pátá kapitola se zaměřuje na výhody a nevýhody terapeutického potenciálu exuserů.

Výzkumná část se zaměřuje na postavení a roli exuserů v komunitě Betel v Kralupech nad Vltavou a pro porovnání i ve Velké Británii. Prostřednictvím rozhovorů, pozorování a sekundární analýzy literatury dochází ke zjištěním ohledně konkrétní koncepce role exuserů v komunitách Betel v kontextu jejich vztahů s profesionály a s klienty. Práce přináší podnětná zjištění o exuserech, kteří v komunitách Betel pracují, na základě nichž byla v závěru práce formulována i doporučení pro praxi. Cílem práce je přispět do otevřené odborné diskuse, která se o exuserech vede, přesným popisem způsobů práce v komunitě Betel a zjištěními ohledně její konkrétní koncepce role exuserů.

Klíčová slova: exuser, terapeutická komunita, řízení, léčba závislostí, terapie, alternativní způsob pomoci, koncept Betel